

J. J.

Wkład Kazimierza Szpotańskiego do rozwoju polskiej elektrotechniki

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 12/2, 449

1967

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w nrze 11 — *Uroczysty jubileusz w Pleszewskiej Fabryce Obrabiarek* (A. W.), *O historię polskiego przemysłu* (H. Ch.); w nrze 12 — *Sto lat Przeglądu Technicznego* (H. Ch.). Ponadto w nrach 2, 4, 5 i 10 znajdujemy szereg drobnych wzmianek historycznych.

ROZWÓJ PRAW I PRZEPISÓW OBOWIĄZUJĄCYCH W PRZEMYSŁE NAFTOWYM

Mgr inż. Karol Jahoda opublikował trzy artykuły na temat obecnego stanu prawodawstwa obowiązującego w przemyśle naftowym oraz historycznego rozwoju przepisów prawnych w tej dziedzinie gospodarki.

Są to następujące artykuły: *Rozwój ustawy, rozporządzeń, zarządzeń, przepisów i instrukcji dotyczących kierownictwa i dozoru w przemyśle naftowym* („Nafta”, nr 2/1965); *Dawne i nowe przepisy, instrukcje, normy, zarządzenia i różne wytyczne dotyczące bhp zakładów górniczych przemysłu naftowego w Polsce* („Nafta”, nr 5/1965); *Prawo górnicze PRL* („Wiadomości Naftowe”, nr 6/1965).

Artykuły są w zasadzie pewnego rodzaju zestawieniami różnych aktów normatywnych, które obowiązywały lub obowiązują w przemyśle naftowym (artykuł omawiający prawo górnicze rozpatruje je z punktu widzenia górnictwa naftowego). Zestawienia zostały przez autora opatrzone komentarzami.

J. J.

WKŁAD KAZIMIERZA SZPOTAŃSKIEGO DO ROZWOJU POLSKIEJ ELEKTROTECHNIKI

10 lipca 1966 r. zmarł w Warszawie Kazimierz Szpotański, który był czołową postacią w elektrotechnice polskiej, zwłaszcza w przemyśle elektrotechnicznym. Pamięć zmarłego uczciła redakcja „Przeglądu Elektrotechnicznego” obszernym artykułem przedstawiającym jego życie i działalność (nr 10/1966). Zarys tej działalności stanowi równocześnie pokaźny fragment dziejów naszej elektrotechniki. W artykule zamieszczono m.in. wiele danych dotyczących powstania i rozwoju Fabryki Aparatów Elektrycznych, której inż. Szpotański był założycielem i kierownikiem, a która w okresie międzywojennym odniosła tak wiele sukcesów technicznych.

J. J.

60 LAT ELEKTROWNI KRAKOWSKIEJ

W miesięczniku „Energetyka” (nr 1/1966) mgr K. Kaczor omawia jubileusz 60-lecia Elektrowni Krakowskiej. Uruchomiona w 1905 r. Elektrownia Miejska w Krakowie, obecnie organizacyjnie należąca do Zakładu Energetycznego Kraków-Miasto, posiadała z początku dwa zespoły prądu stałego napędzane silnikami gazowymi po 300 K.M. Obciążenie szczytowe wynosiło wówczas 217 kW, ale zapotrzebowanie na energię elektryczną poczęło tak nieproporcjonalnie rosnąć, że w 1910 r. przystąpiono do rozbudowy elektrowni i zainstalowano 3 kotły po 270 m² powierzchni ogrzewalnej oraz 2 turbogeneratory po 0,75 MW na prąd zmienny trójfazowy o napięciu 5 kV. W 1914 r. elektrownia osiągnęła moc 2,3 MW.

W latach 1915—1921 wybudowano obok starej nową elektrownię i zainstalowano w niej dwa turbogeneratory po 3 MW, w 1925 r. — następny turbogenerator 6 MW oraz wprowadzono wyższe napięcie sieci energetycznej 15 kV. W 1937 r.